

“Duitsland beroemdste dichter”

Weer een tweede naamval minder in het Nederlands

Wie heeft het nog over ‘de zoon des konings’ of over ‘een glas wijns’? Die tweede naamval is al eeuwen op z’n retour. Er zijn nog wel bezits-s’jes over, maar ook die hebben recentelijk terrein verloren.

JOOP VAN DER HORST

Taal verandert op vele fronten. Een van die fronten is de zogeheten genitivus, die sommige mensen ook wel de ‘tweede naamval’ noemen: *de dichter des vaderlands* en *het Leger des Heils*.

Die genitivus verdwijnt uit onze taal. Dat is een langdurig proces, want het is al vele eeuwen aan de gang. Stapje voor stapje wijkt de genitivus. Elke eeuw is er weer een nieuwe frontlinie, een nieuwe constructie waar de strijd zich afspeelt. Om in oor-

logstermen te blijven spreken: om ieder huis wordt gevochten. Waar ligt op dit moment de frontlinie?

Des tijdschrifts cover

Van huis uit had het Nederlands naamvallen, en de genitivus is er daar een van. Vergelijk het met het Duits, dat voorlopig een beetje meer bewaard heeft dan het Nederlands. En voor de gymnasiasten: vergelijk het met het Latijn en het klassieke Grieks. Allemaal talen met naamvallen: verschillende vormen van de woorden al naar gelang hun gebruik.

Het Nederlands, maar ook het Engels en de Scandinavische talen, en ook het Frans en het Spaans, raken die naamvallen kwijt. Het meeste ervan is al eeuwen geleden overboord gezet. Op dit moment zijn er enkel nog wat laatste stukjes van overgebleven.

In feite heeft ook het Duits in de voorbije eeuwen het meeste van zijn naamvallen afgeworpen, maar het heeft er momenteel nog net iets meer van over dan het Nederlands en het Engels. Daar gaat het gewoon nog wél over ‘der Hund des Generals’.